

Idrottspolitiskt program

Liberal vision för idrotten av Liberalerna i Örebro kommun

“Idrotten skapar glädje och tillhörighet”

Innehåll

Bakgrund, övergripande till planen	2
Vision för idrotten i Örebro kommun	2
Vad är idrott?	3
Idrottens roll	3
Idrotten i Örebro	3
Syftet med programmet	5
Vad omfattar programmet	5
Idrott för alla!	6
Jämställdhet och jämlikhet	6
HBTQ personer	6
Socioekonomiska faktorer	7
Mångkultur	7
Personer med funktionsnedsättning	8
Liberalernas övergripande förbättringar för målområde – Öppen idrott	8
En idrottsorganisation i förändring	9
Idrottens folkhälsoarbete	9
Idrott för äldre	10
Framtidens medlemmar	10
Bidrag och utgifter	11
Liberalernas övergripande förbättringar för målområde – Framtidens idrottsorganisation	12
Tillgängliga anläggningar och miljöer	13
Samhällsplanering	13
Idrottsanläggningar	13
Spontanidrott	15
Idrott på landsbygden	15
Liberalernas övergripande förbättringar för målområde – tillgängliga anläggningar och miljöer	17
En god barn- och ungdomsidrott	18
Barn och ungdomsperspektiv på idrott	18
Lek och glädje	18
Trygghet	19
Liberalernas övergripande förbättringar för målområde – En god barn och ungdomsidrott	20
Elitidrott och kommersiell idrott	21
Elitidrott	21
Kommunens stöd till elitidrotten	21
Marknadsföringsstöd	22
Stöd till individen	22
Örebro Elitidrottscentrum	23
Idrottsevenemang	24
Liberalernas övergripande förbättringar för målområde	24
Elitidrott och kommersiell idrott	24
Samverkan mellan idrotten, kommunen och andra organisationer	25
Medborgardialog	25
Idrottens ingångar till kommunen	26
Liberalernas övergripande förbättringar för målområde – Kvalitet, samarbete och kunskap	26

Bakgrund, övergripande till planen

Ett idrottspolitiskt program växer fram.

Idrotten är vår största folkrörelse. Den engagerar, entusiasmerar, fostrar och får kvinnor och män, pojkar och flickor att växa. För Liberalerna är idrotten viktig av dessa, men också många andra, skäl. Behovet av ett idrottspolitiskt program är stort liksom Liberalernas engagemang för idrotten. För att fördjupa våra kunskaper har Liberalerna i Örebro kommun under 2016-2017 haft träffar med ett antal fokusgrupper om idrottspolitik. Vi har mött representanter inom ett antal olika områden inom idrottsrörelsen och Örebro kommun. Genom detta arbete har vi skaffat oss en övergripande bild över idrotten i Örebro kommun.

De områden fokusgrupperna diskuterat är:

Öppen idrott: Om kvinnor och mäns samt pojkar och flickors idrottande vad gäller jämställdhet och jämlikhet, HBTQ-personers idrottande, socioekonomiska faktorer, integrationsarbete inom idrotten.

Framtidens idrottsorganisation: Idrotten som folkrörelse och folkhälsoarbete, kommunens bidrag och avgifter, framtidens medlemmar.

Idrotten i samhällsplaneringen: Idrottsanläggningar, spontanidrott, idrott på landsbygden.

En god barnidrott: Barnperspektiv på idrott, idrotten inom skola och utbildning.

Underhållning och inspiration: Om elitidrott, idrottsevenemang, samverkan mellan idrotten, kommunen och andra organisationer.

Fokusgrupperna, med representanter från idrottsrörelsen, tillsammans med medlemmarnas erfarenheter samt olika vetenskapliga rapporter tillsammans med vår ideologi om varje individs rättigheter och möjligheter ligger till grund för Liberalernas i Örebro idrottspolitiska program för Örebro kommun.

Vision för idrotten i Örebro kommun

Örebro kommun har länge varit en idrottande kommun med lång historia av världsstjärnor och atleter i toppklass som alla tagit Örebro till ett flertal mästerskap inom sin idrott. Men för att Örebro kommun ska fortsätta vara en plats där sport och idrottsstjärnor kan satsa och nå så långt det är möjligt måste vi skapa rätt förutsättningar. Vill vi vara en idrottsstad behöver kommunen praktiskt arbeta för det.

Liberalerna i Örebro har en vision om att Örebro kommun ska behålla sitt rykte som en idrottsstad och vara en hemort för idrottskvinnor - och män i världsklass. Vi vill vidare att Örebro kommun återigen kan konkurrera om att bli utsedd till "Sveriges idrottsstad".

Vår vision sträcker sig dock längre än så. Idrotten på TV och i nyheterna handlar om de som tävlar i världsklass. Men till största delen bedrivs idrott av de som tycker om att motionera eller tävla på en lägre nivå. Därför måste Örebro kommun ta ett större helhetsgrepp och ge förutsättningar för ett föreningsliv och en idrottskultur som gör att alla får möjlighet att delta på sin nivå. Kommunen ska, så långt det är möjligt, erbjuda idrottsrörelsen vad den behöver.

I Örebro kommun ska trösklarna vara låga, men målen ska vara höga, för alla som och vill att idrotten ska vara en del i deras liv. Det är viktigt att idrott inte enbart ses som ett medel för samhällsnyttan utan även respekteras som ett mål i sig för den individuella idrottaren.

Vad är idrott?

Liberalerna i Örebro kommun har valt att följa Riksidrottsförbundets officiella definition av idrott: *"Idrott är fysisk aktivitet som vi utför för att kunna ha roligt, må bra och presentera mera. Idrott består av träning och lek, tävling och uppvisning"*.

Idrottens roll

Idrotten är en central del i det svenska samhället och har en lång tradition i Sverige av att förmedla och stärka de demokratiska värderingarna. Eftersom alla kan vara delaktiga har idrotten en stark attraktionskraft för män och kvinnor i alla samhällsskikt och i alla åldrar på grund av idrottens samhörighetskänsla, glädje och med elitidrottarna som förebilder.

Enligt Sveriges kommuner och landstings (SKL) idrottspolitiska positionspapper är idrotten en dynamisk och snabbt växande sektor och har, vid sidan om de sociala vinster den ger, kommit att spela en allt större ekonomisk roll. Den bidrar till tillväxt och sysselsättning och kan dessutom användas som ett redskap för lokal och regional utveckling.

Väldigt många människor arbetar ideellt inom idrottsrörelsen i Sverige. Dessa personer skapar förutsättningar för människor i alla åldrar att ägna sig åt idrott på alla nivåer

Det kan röra sig om allt ifrån att agera tränare till att sälja lotter, baka kakor eller sitta i en styrelse.

Idrotten i Örebro

Anläggningar: Örebro kommun har ett flertal anläggningar för idrott. Det finns tjugotvå idrottshallar med storlek 36x18 meter, tjugoen gymnastikhallar 20x10 m, åtta mindre gymnastikhallar, sex Idrottshallar 40x20, fyra ishallar, tjugoen naturgräsfortbollsplaner, sju konstgräsplaner för fotboll samt fjorton motionsspår. Dessutom finns anläggningar för bordtennis, friidrott, ridhus, motorsport, Örebro skidstadion, Curlinghall samt tre badhus. Utöver dessa finns en mängd olika privat ägda och drivna anläggningar som även påverkar den totala tillgängligheten till anläggningar.

Jämställdhet: Enligt Örebro läns idrottsförbund och SISU Idrottsutbildarna i Örebro län är fördelningen efter antal deltagartillfällen i LOK-stödet för flickor och pojkar i åldrarna 7-25 år, 36 % flickor och 64 % pojkar. De idrotter som har högst antal deltagande flickor är konståkning, volleyboll och ridsport. De idrotter som har lägst antal deltagande flickor är Bandy, Ishockey och Amerikansk fotboll. De idrotter som rapporterar in flest deltagartillfällen är fotboll med 17 procent flickor, Innebandy 26 procent flickor samt Gymnastik varav 84 procent flickor. Det finns dock mycket i LOK-stödet som inte redovisas, till exempel idrottsutövning, dans och ungdomar som tränar på privata gym. I enkätstudien "Liv Hälsa Ung" framgår att fler flickor tränar än vad statistiken visar.

Antal föreningar: I Örebro kommun finns i det kommunala föreningsregistret 203 föreningar, dock är alla ej bidragsberättigade.

Koppling Örebro kommun och idrottsföreningarna: Föreningsenheten har uppdraget att samverka med föreningslivet, arbeta med föreningsutveckling, handlägga bidrag utifrån Fritidsnämndens reglemente, hantera bokningar av idrottslokaler, breddkonstgräs och

anläggningar inom fritidsnämndens reglemente etc. När det rör föreningarna inom de stora lagidrotterna av främst elitkaraktär är idrottsenheten en aktör som samverkar med föreningarna utifrån drift- och utvecklingsfrågor. I dessa sammanhang är också lokalförsörjningsenheten och aktuell fastighetsägare viktiga parter. Det genomförs dialogmöten på de större anläggningarna med idrottsföreningarna med jämna mellanrum, samt bokningsmöten på de större anläggningarna när det behövs.

Bidrag och avgifter: De bidragssystem som Örebro kommun har för idrottsföreningarna är uppdelade på föreningsbidrag så kallat grund- och medlemsbidrag och lokalbidrag, skötselbidrag och aktivitetsbidrag. Aktivitetsbidraget är till för deltagare i åldern 10-20 år. Dessutom har Örebro kommun möjlighet för idrottsföreningarna att söka projektbidrag, bidrag för större och mindre investeringar samt sommarbidrag. För elitidrotten har man sedan 2017 infört elitidrottsstöd samt marknadsföringsstöd som beslutas av Örebrokompaniet.

Elitidrott: Örebro har idag flera föreningar på högsta elitnivå som har kommunens anläggningar som bas för sin verksamhet.

Idrottsprogrammet: Inom kommunens gymnasieskola anordnas idrottsgymnasium på Virginska skolan. Örebro kommun erbjuder ungdomar möjlighet att kombinera gymnasiestudier med träning och utveckling på olika idrottsliga nivåer. Det går att kombinera sin idrott med ett av fyra valbara gymnasieprogram. Tio olika idrotter finns att kombinera på detta sätt inom idrottsgymnasiet.

Idrotten utvecklas, åt olika håll

Idrotten ställs idag inför nya krav. Det ideella engagemanget är inte lika starkt i samma utsträckning som det var för tjugo, trettio år sedan. Vilket påverkar hur idrottslivet väljer att organisera sig. Det är något som SISU¹ har uppmärksammat genom att identifierat fyra olika trender inom idrotten som man behöver förhålla sig till när man planerar och bedriver idrottsverksamhet. Föreningar idag möten en förväntar idag från medlemmar och föräldrar att aktiviteterna ska hålla mycket hög professionell nivå. Det kan bli svårt för föreningar att hantera då de flesta som arbetar inom verksamheten och bygger upp föreningen är ideellt engagerade och inte får någon ersättning för den tid de lägger ned.

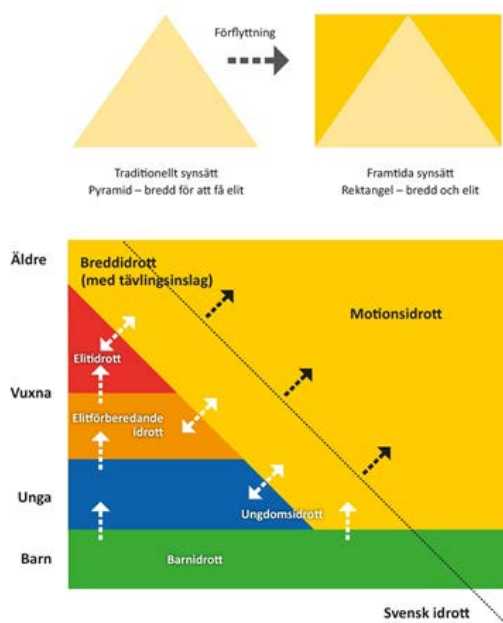
Trenden att idrottsutövare vill i större grad individualisera sina aktiviteter för sin egen bekvämlighet är något som idrotten har svårt att förhålla sig till. Medlemskap i föreningar ses som ett inköp av en tjänst eller bekvämlighet. Det gör att om man inte får ut vad man förväntat sig av sitt medlemskap söker man sig till andra verksamheter som erbjuder det man söker. Det här gör att det blir en splittring mellan kommersiell och ideell idrott. Vi i liberalerna tar inte ställning till vilket verksamhetssätt som är att föredra, men sanningen att det finns olika sätt att förhålla sig till idrotten är viktigt att ta hänsyn till. Det är utövarna och de som vill aktivera sig som har egenmakten över hur de väljer att göra det. Om folk vill aktivera sig genom en mer kommersiell variant av idrott och fysiskaktivitet är det upp till individen att välja. Däremot är det viktigt för individen att skapa en förståelse för vad det ideella föreningsarbetet bidrar med och de demokratiska strukturerna de har gemensamt med samhället i stort.

¹ Olsen, Peter (2013)

Idrottsvärlden behöver förhålla sig till hur befolkningen i landet utvecklas. Föreningsidrotten kan inte längre vara till för bara barn och unga utan behöver ta hänsyn till den stora mängd äldre vi har som är friska upp i hög ålder. Äldre har mycket erfarenhet som kan berika föreningslivet med både stöd i form av engagemang men även med kompetens.

Riksidrottsförbundets viljeinriktning Strategi 2025² lyfter att svensk idrott ska vidareutvecklas så att barn, unga, vuxna och äldre väljer att idrotta i förening under hela livet. För att nå detta behöver föreningsmiljön vara utvecklande och glädjefylld. Alla oavsett bakgrund, sociala eller ekonomiska förutsättningar, ska känna gemenskap i föreningen.

Idrotten måste därför utvecklas i samma takt som resten av samhället och kan inte ses som en egen verklighet skild från omvärldens omvälvande förändringar. Den här förändringen bör ske i linje med triangel till rektangel som SISU förespråkar. Det här innebär att vi vill utveckla breddidrotten så att fler idrottar upp i högre åldrar. Vi vill ha en frisk befolkning i kommunen, därför är det viktigt att alla som vill och kan ägnar sig åt någon form av fysisk aktivitet för att stärka sin egen hälsa.

Syftet med programmet

Liberalernas idrottspolitiska program syftar till att lägga en viljeriktning för den idrotts- och föreningspolitik som ska drivas i Örebro kommun.

Vad omfattar programmet

Liberalernas idrottspolitiska program är indelat i sex kapitel som vardera behandlar ett målområde med huvudfokus för kommunen att arbeta med. Under varje målområde finns underområden, som ingår i det övergripande, som vi i Liberalerna fäster extra stor vikt vid. Alla delar i programmet hänger samman men kan också läsas som fristående stycken.

1. Idrott för alla
2. Framtidens idrottsorganisation
3. Tillgängliga anläggningar och miljöer
4. En god barn- och ungdomsidrott
5. Elitidrott och kommersiell idrott
6. Samverkan mellan idrotten, kommunen och andra organisationer

Varje målområde avslutas med en sammanfattning, samt en kort punktlista med de övergripande förbättringsåtgärder Liberalerna vill se inom respektive område.

Idrott för alla!

Inkludering handlar om att du som individ i en verksamhet ska känna dig välkommen. Att du känner dig sedd, får ta del av gemenskapen samt ges möjlighet att vara delaktig och kunna påverka organisationen och de aktiviteter den bedriver.

Liberalernas mål för en jämställd idrottspolitik är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma idrottslivet i linje med sitt eget liv och förutsättningar.

Vi tror det finns många faktorer att ta hänsyn till och att vi måste vara nytänkande om vi ska kunna uppnå en öppen idrott som inkluderar alla som vill vara med i idrottslivet i Örebro kommun.

Jämställdhet och jämlikhet

Sverige är fortfarande kvar i en situation där vi skapar orättvisa skillnader mellan könen. Detta gäller även inom idrotten. Idrott är en manligt skapad företeelse vilket vi fortfarande ser följer av. Mycket har hänt med jämställdheten inom idrotten under de senaste decennierna men det kvarstår fortfarande mycket innan idrotten i Sverige kan kallas jämställd. Detta kan man bland annat se på att det är fler män som tränar och tävlar i en idrottsförening, men även att det är fler män i ledande positioner inom idrottsrörelsen.

Liberalerna anser att idrotten är lika viktig för kvinnor som för män som för flickor och som för pojkar. Därför anser vi att både kvinnligt och manligt idrottande ska prioriteras och värderas på ett jämställt och jämlikt sätt. Liberalerna vill att kommunens stöd och planering av idrotten skall medverka till en mer jämställd idrott.

HBTQ personer

För många personer kan idrotten vara en frizon³, speciellt personer som känner att de inte passar in i samhällets normer på hur man ska vara. Idrotten blir då en plats där det är sporten eller aktiviteten du utövar som blir intressant, inte vad du är utanför idrottens värld. När man känner att man har ett sammanhang i ett lag eller klubb på grund av sin prestation eller goda kamratskap blir livet lite enklare. Den egenmakt man har som person att kunna utöva idrott på grund av sitt intresse är något som måste tas tillvara på och förvaltas av alla parter inom idrottsrörelsen.

Om vi ska ha en öppen idrott för hbtq-personer behöver det exponeras och normaliseras att de även är en del av idrottslivet. Ett bra initiativ var "powerplay" kampanjen⁴ där RFSL och svensk Hockey gick ihop för att stödja en öppen idrott och visa på att hbtq-personer inte behövde stå ensamma i kampen om deras mänskliga rättigheter.

Även om Idrotten ska vara öppen bör man som människa ha rätt till att vara privat före och efter de stunderna som idrotten utövas. Eftersom det tidigare har funnits en okunskap om personer som inte faller in inom könsnormen är idag många hallar inte utrustade för de behoven vi har för dagens idrottare. Att kunna byta om och duscha utan att behöva exponera sig inför andra är något som många efterfrågar. Därför bör man utveckla fler möjligheter för de som inte är bekväma med att

³ Frida Darj, Mathilda Piehl, Fia Hjelte (2013)

⁴ RFSL (2013)

byta om eller duscha i grupp. Detta gäller även för personer som faller inom ramen för könsnormen men som trots det, av olika skäl inte vill exponera sig själv för andra.

Socioekonomiska faktorer

Det är inte någon hemlighet att vissa idrotter är dyrare att utöva än andra. Att köpa in den utrustning som krävs för att idrotta i mer materiellt krävande idrotter är en större investering än vad som krävs för att börja med idrotter som inte har samma krav på material. Det är även så att om man inte har engagerade föräldrar eller kommer från en familj där föreningslivet är en självklarhet kan det bli svårt att hitta in i idrottsvärlden.

Detta problem kan även gälla vuxna. Idrotten själva gör vad det kan för att underlätta för nybörjare att prova på, men trösklarna behöver bli lägre för vissa, mer materiellt, krävande sporter.

Att man som barn eller ungdom har svårt att hitta in i föreningslivet utan någon som kan lotsa en in i det är ett problem. Föreningslivet är en kärnpunkt i civilsamhället och en nödvändig del för att hela samhället ska fungera. Kommunen måste göra mer för att underlätta engagemanget i föreningslivet och i idrottsvärlden.

Mångkultur

Sveriges föreningsliv är unikt på många sätt jämfört med resten av världen. På många andra platser ser civilsamhället annorlunda ut. Att vara med i en förening och ideellt driva och skapa något är inte en självklarhet för alla som kommer till Sverige och ska bosätta sig här. Men det är heller ingen självklarhet för många som redan bor här men som saknar en stark anknytning till den svenska idrotts- och föreningskulturen.

Idrotten i samhället är en viktig del och den fyller en mycket större funktion än att bidra med underhållande sport att se på⁵. Idrotten kan vara och är i många fall en nyckel in i samhällets kärna. Nästan allt i samhället från besöksnäring, arbetsmarknad och kulturlivet är på något sätt kopplade till idrott, både indirekt och direkt. Därför ska man inte underskatta den potential som idrotten kan ha för att få in människor i samhället som nu står utanför. Det här betyder dock inte att idrott är lösning på någon allmän utanförskapsproblematik men man bör dock iaktta den positiva inverkan den kan ha.

Till det ska man även ta hänsyn till de undersökningar som SKL⁶ har genomfört där vi kan se hur barn och ungdomar från så kallade utanförskapsområden har en signifikant lägre nivå av tillhörighet och deltagande i föreningslivet. En anledning som lyfts fram till det här är den kostnad som medlemskap och föreningsaktiviteterna kostar. Eftersom ett fritt och frivilligt deltagande är grunden i förenings- och idrottslivet bör hinder av ekonomisk karaktär tas hänsyn till när man vill öka deltagande av barn och unga. Men ekonomi är inte det största problemet. Många av de som bor och växer upp i dessa områden behöver få information och kunskap om hur det Svenska föreningslivet fungerar. Vi gör människor i utanförskapsområden en otjänst om det förväntas att de själva ska ta ansvar och lära sig ett system om de inte ens vet existerar. Vi måste se till att samhället ger dem de nycklar de behöver för att komma in i samhället och för att komma in igenom dörren.

⁵ Hellqvist, B. (2004)

⁶ Sveriges kommuner och landsting (2011)

Personer med funktionsnedsättning

När man pratar om idrott tänker man ofta på den funktionella idrotten där hänsyn till olika individers möjligheter till att idrotta inte är något som begränsar. Men samhället har många personer som inte kan, på grund av många olika anledningar, delta i idrotten på lika villkor som alla andra. Därför måste idrotten kunna anpassas till den förmåga utövaren har.

Det är inte på grund av illvilja idrottsvärlden är dåligt anpassad till personer med funktionsnedsättning utan vi anser att det till stor del grundar sig i okunskap kring dessa personer. Här har både kommunen och idrottsrörelsen ett ansvar att kunna erbjuda tjänster och aktiviteter för så alla kan känna att de har en stor valfrihet till att idrotta på det sett man kan och vill.

Naturligtvis finns det också andra faktorer som spelar in såsom ledarbrist, lokaler med mera. Idrotten måste arbeta intensivare med information och utbildningsinsatser inom området kring funktionsnedsättningar. Genom sådana insatser kan vi skapa kunskap, motivation och förståelse hos våra föreningar så att alla kan känna sig välkomna. På detta sätt kan vi skapa fler möjligheter för alla att delta i föreningsidrott.

Det finns dock en rad andra problem som idrotten kommer att ha svårt att lösa så att personer med funktionsnedsättning kan delta i föreningslivet.

Att kunna komma in i lokalerna är naturligtvis något som skall prioriteras och också ofta görs. Det finns dock andra saker som kan gör lokaler tillgängliga för alla förutom ramper och handikapptoletter.

Många personer har svårt att utan hjälp ta sig till och från en träningslokal. De kan också ha svårt att delta i verksamheten utan ett visst stöd. Många av dessa personer kan tillhöra en grupp som har rätt till insatser enligt LSS-lagen och en önskan vore att stödinsatser skulle kunna beviljas för att kunna delta på idrottsliga aktiviteter i föreningslivet. Möjlighet att nu tillgodose detta i nu läget varierar i hög grad och är till stor del beroende på den enskilda föreningen.

Liberalernas övergripande förbättringar för målområde – Idrott för alla

- Utveckla hallar och idrottsanläggningar så att man kan byta om och duscha privat.
- Skapa bättre förutsättningar för kvinnors idrottande
- Funktionsvarierade ska få stöd till att delta i idrottsverksamhet, men också att de kan ta sig till och från anläggningar och boende.
- Förbättra tillgängligheten inom anläggningarna för personer med funktionsvariation.
- Verka för HBTQ-certifiering av idrottsföreningar.
- Tillämpa en prioriteringsordning av tider i kommunens idrottsanläggningar samt fördela tränings- och tävlingstider på ett sådant sätt att man uppnår rättvisa mellan könen och mellan olika idrotter.
- Investeringar i anläggningar görs med ett jämställdhetsperspektiv.
- I samarbete med idrottsrörelsen förbättra metoderna för att kunna tillämpa en jämställd resursfördelning inom idrotten.
- Utveckla former för att möta behoven hos grupper som idag är underrepresenterade i idrottsverksamhet.
- Initiera ett samarbete med socialförvaltningen för att hjälpa socioekonomiskt utsatta barn in i föreningslivet.

En idrottsorganisation i förändring

Att vara aktiv i en förening leder utöver själva idrottandet till social samvaro, fostran och kunskap. Många har funnit vänner för livet genom sitt föreningsdeltagande. Att vara delaktig i en förening skapar även gemenskap inom bostadsområden och stadsdelar. Många områden i Örebro skapar sin identitet med hjälp av den lokala föreningen. Föreningslivet i Örebro har även en stor och betydande roll i folkhälsoarbetet och är idag, enskilt den verksamhet där flest barn och ungdomar är fysiskt aktiva. Det är inte bara idrottsföreningar som bidrar i folkhälsoarbetet utan även föreningar som ägnar sig åt exempelvis friluftsliv gör att fler blir fysiskt aktiva. Idrotten spelar även en viktig roll för människor med funktionsnedsättning samt för att underlätta integration av invandrade människor från andra länder.

Därför behöver alla berörda nämnder och bolag i staden arbeta för att skapa goda förutsättningar för stadens föreningsliv att bedriva verksamhet och få fler fysiskt aktiva.

Vi kan dock se att föreningslivet står för en del utmaningar när det gäller sin traditionella organisationsstruktur då fler och fler privata aktörer organiserar idrotten. Vi ser det även som ett problem att kommunen själva organiserar idrottsverksamhet där man anställer fritidsgårdspersonal för att i sin tjänst sköta lokala idrottsföreningar.

Idrottens folkhälsoarbete

Idrottsrörelsen är den mest betydelsefulla folkrörelsen när det gäller att öka medborgarnas fysiska aktivitet och skapa god folkhälsa. Men utifrån ett hälsofrämjande arbete är det viktigt att idrott och motion inte avgränsas till den organiserade idrottsrörelsen utan även tillgängliggörs för spontana och självorganiserade motionsaktiviteter. Friluftsliv och skolans utbildning i idrott och hälsa är viktiga verksamheter som bidrar till människors hälsa.

Forskning visar att regelbunden motion har effekter som minskad dödlighet i hjärt- och kärlsjukdomar, minskad risk för frakturer, förbättrad balans- och koordinationsförmåga, minskad risk för belastningsskador med mera.

Idrottande ungdomar har bättre självkänsla, begår färre brott och dricker mindre alkohol än jämnåriga som inte är engagerade i idrottsföreningar. Hos äldre bidrar motion till att minska risken för demens och andra sjukdomar.

Ett problem med dagens organisation är att man som vuxen inte lika lätt kan hitta ett lag som är på lämplig nivå där man kan utöva sin sport. Det finns arrangemang som Korpenligor men för många svarar det inte till vad det är de vill ha. Ytterst få klubbar och föreningar har nybörjarträningar för vuxna där man kan prova på en sport man är nyfiken på. Ett undantag är de många individuella sporterna, där åldersgrupp inte är ett problem när man utövar sporten.

Idrott för äldre

Idrott har traditionellt sett utövats av unga och människor i medelåldern. I takt med att vi blir allt äldre och friskare behöver därför idrotten anpassas till det och möjliggöra idrottande upp i högre ålder. Årsrika människor i Örebro kommun ska ha en självklar plats i idrottslivet. Lars Allert, forskare i motion och hälsa, skriver: För årsrika är det viktigt med fysisk aktivitet för att kunna behålla sin styrka och livsglädje. En kommun, som erbjuder många möjligheter för idrottande på äldres villkor, skapar inte bara mervärde för individen utan också lägre vårdkostnader, som orsakas av dålig hälsa och dålig fysik bland våra medborgare. Det behöver inte handla om att de är direkta utövare, utan kan betyda att också äldre tillåts vara en del av och fyller funktioner inom idrottsorganisationer. Kunskapen, som de bär med sig, är viktig för den nya generationen idrottare att ta del av.

Det finns en risk, när man planerar idrottsanläggningar eller vill skapa bättre förutsättningar för äldre, att man glömmer bort att fråga vad de årsrika faktiskt vill ha. Liberalerna vill lyfta den här problematiken. Vi menar att idrotten måste anstränga sig för att ta reda på vad våra årsrika efterfrågar när det handlar om idrott. Vi anser det självklart att kommunen inte ska agera på egen hand, när gäller att skapa bättre förutsättningar för äldres idrottande. Varje instans, som vill rikta en del av sin verksamhet till äldre, ska vara innefattad i processen med berörda aktörer – de aktörer, som kan sägas tala för de äldres intressen. Detta för att inte skapa idrottsmiljöer, som bygger på förutfattade meningar och fördomar om årsrikas vilja och förmåga att idrotta.

Även om vi lever längre och är friskare i högre åldrar, förväntar vi oss inte att äldre har samma fysik, som man hade när man var yngre. Därför behöver vi anpassa den samhällsmässiga strukturen så att de årsrika inte känner att de hindras när de kommer upp i åren. Det kan bland annat handla om avstånd till träningslokaler och idrottsytor eller hur vi ger tillträde till idrottshallar. Vi måste ta hänsyn till tider och kostnader, som de årsrika vill och klarar av för att möjliggöra ett aktivt liv och för sitt idrottande.

Framtidens medlemmar

Samhället är ständigt i förändring. Det innebär att idrotten följer samma trend som resten av samhället när det kommer till förändringar. Det stöd som vi nu ger till idrotten har grundat sig i hur idrotten traditionellt sett ut, där föreningslivet har haft en säregen ställning inom det Svenska idrottslivet. Till stor del har idrottslivet byggt på förutsättningar som fritt och frivilligt deltagande med mycket ideellt engagemang. Oavlönat arbete har varit normen inom idrottslivet. Även om vi anser att det föreningsstyrda och ideella idrottslivet är att önska ur ett samhällsnyttigt perspektiv måste vi ta hänsyn till de nya trender som finns inom idrotten med mer professionalisering och vinstdrivande idrott. Denna trend inom idrotten behöver förstås. Vi kan inte hantera föreningslivet inom idrotten som det enda sättet att bedriva idrott eller ens det bästa sättet med nuvarande förutsättningar i samhället. Man bör alltid utveckla alla former av idrottsorganisationer som bidrar till idrotten.

Föreningsformen är en gammal struktur och det har gjorts få förändringar inom den. Om vi ska fortsätta att engagera medlemmar i idrottsföreningar behöver vi ett nytänkande när det kommer till hur vi hanterar medlemmar som inte är bekväma med hur det fungerar idag. För många som är aktiva inom en sport är det inte självklart att man är medveten om att det finns en förening bakom som gör aktiviteten möjlig. Därför behöver vi se över vilket värde medlemmarna har för föreningsverksamhet och hur vi på ett trovärdigt sätt skapar

förutsättningar för att få engagerade medlemmar i föreningen samtidigt som de medlemmar som enbart söker en aktivitet ska få ut det de vill av föreningen.

Det föreningsbaserade idrottslivet har problem med att behålla ungdomar när de kommer upp i lite högre åldrar. Forskare som Mats Trondman⁷ visar på att många ungdomar slutar ofrivilligt med föreningsidrotten, vilket är dåligt för ungdomars idrottsutövande men även ur ett folkhälsoperspektiv. Många av ungdomarna som slutar med föreningsidrotten slutar inte med fysisk träning över lag, utan söker sig till andra former av idrottande och fysisk aktivitet. Vad många ungdomar efterfrågar är mer flexibla former för idrottande, så som gymträning eller löpträning. Former av idrott som inte kräver en bokad tid eller ett organiserat lag för att kunna träna. För att fortsätta ge dessa personer som efterfrågar mer flexibilitet, bör kommunen hitta former för att stödja även dessa idrottsformer så medborgarna kan aktivera sig på sina egna villkor. Det är trots allt medborgarna som ska avgöra hur de vill aktivera sig och träna, inte kommunen. Individens egenmakt att bestämma över de önskade aktivitetsformerna är något kommunen måste ta hänsyn till.

På senare tid har flera kommuner börjat rekrytera frivilliga. Det innebär att kommunerna direkt konkurrerar med frivilligorganisationerna. På grund av det kan man misstänka att kommunerna förr eller senare kommer att hamna i svåra avvägningsproblem när det gäller vad som ska utföras av kommunanställda respektive frivilliga. I Örebro finns ett flertal exempel av denna verksamhetsform, även inom idrottsrörelsen. Det finns förenings och idrottsverksamhet som mer eller mindre bedrivs direkt av Örebro kommun. Vilket skapar ett problem för andra föreningar vilken i längden kan hota stora delar av civilsamhällets engagemang i kommunen.

Bidrag och utgifter

Vi anser att idrotten skapar en stor samhällsnytta vilket leder till många positiva effekter för kommunens medborgare. Därför har vi, liksom Riksidrottsförbundet⁸, samma åsikt om att stöd från kommunen innebär ett erkännande av den nytta idrotten skapar. Den offentliga verksamheten skulle inte kunna återskapa något som genererar denna positiva effekt på egen hand. Men på grund av det stöd den offentliga sektorn ger skapar vi förutsättningar för ett fritt och frivilligt idrottsliv.

En stor del av föreningsverksamheten inom idrotten bygger på bidrag och stöd från kommunen för att klara av sin verksamhet. Det betyder att kommunen har ett ansvar att se till att de bidrag och stöd som betalas ut används på bästa sätt.

Örebro kommun har dock en ekonomisk verklighet att förhålla sig till. Den summa fritidsförvaltningen har att besluta över måste gå till den verksamhet som gynnar störst antal

⁷ Trondman (2005)

⁸ Riksidrottsförbundet (2009)

medborgare. Men det betyder inte att man kan glömma bort satsningar på idrotter som har ett färre antal utövare. Sammanlagd måste kommunen ha en plan om vilka föreningar som har fått bidrag tidigare och utvärdera rimligheten i antal utbetalade kronor och antalet aktiva medlemmar.

Kommunen måste vara ett stöd till verksamheten när det gäller ekonomiska eller andra administrativa frågor. Det bör dock vara målet att en förening ska bygga på medlemmars engagemang och inte resurser som kommer från kommunen. Det bör därför vara en självklarhet att föreningar finansierar investeringar till stor del själva. Om en förening söker stöd för att bygga ut eller lägga till infrastruktur bör kommunen inte stå för hela kostnaden. För större investeringar som föreningar behöver göra kan kommunen istället för ett bidrag ge ut ett lån till föreningen som ska betalas tillbaka.

Liberalernas övergripande förbättringar för målområde – En idrottsorganisation i förändring

- Kommunen bör i huvudsak enbart delfinansiera större och mindre investeringar åt föreningar.
- Införa möjligheten för föreningar att erbjudas delfinansiering med återbetalningskrav genom kommun för större investeringar.
- Idrottsaktivitet får inte bli en klassfråga. Alla skall normalt kunna vara med mot en rimlig kostnad. Därför är det viktigt med ett stabilt kontantstöd i form av aktivitetsbidrag.
- Öka samarbetet mellan socialförvaltningen och föreningslivet för att stötta människor till att kunna bli aktiva inom idrottsrörelsen.
- Kommunen skall inte bedriva ideell verksamhet.
- Att det skapas fler utegym i kommunen där planeringen tar hänsyn till var många årsrika bor.
- Att kommunen skapar ett system för ekonomiskt bidrag till föreningar, som har aktiviteter för årsrika. Det systemet ska utgå från samma konstruktion som stödet till ungdomsverksamhet.

Tillgängliga anläggningar och miljöer

Samhällsplanering

När man planlägger ett nytt bostadsområde finns det alltid risk att hänsyn till idrotts- och motionsplatser bortses ifrån. Detta har att göra med att det inte finns några direkta direktiv i plan och bygglagen⁹ om idrotts- och motionsplatser.

Alla bostadsområden i kommunen ska vara likvärdiga när det kommer till de möjligheterna som området erbjuder medborgarna. Om vi anser att fysisk aktivitet och motion är viktigt, inte bara för kroppen utan även för samhället i stort med den hälso nyttan det bidrar till, är det ansvarslöst att bortse från det här problemet. Kommunen måste inte bara ta ett folkhälsoansvar utan även ett socialt ansvarstagande då fysisk aktivitet bidrar till så mycket mer i samhället än enbart en hälsosam kropp.

Idrottsanläggningar är under samhällsplaneringen inte enbart en önskan för de individuella behov utan även en stor angelägenhet för både föreningsliv och näringsliv. En trend som vi kan se enligt SKL¹⁰ är att det finns en bredare vilja idag att skapa så kallade ”offentligt privat partnerskap”. Det innebär att offentlig verksamhet och privata aktörer tillsammans finansierar byggen och driften av idrottsanläggningar. Som liberaler tycker vi det är bra att civilsamhälle och näringsliv är en del av offentlig verksamhet, speciellt då det är dessa som till stor del kommer nyttja anläggningar och idrottsplatser.

Därför bör de som planerar anläggningar och idrottsytor ta större hänsyn till dem de konstrueras för och de som ska driva dem. Det kommer säkerställa att anläggningarna kommer hålla den standard idrottslivet kräver och fylla det framtida behov som idrotten i Örebro kommun ser.

Idrottsanläggningar

Anläggningar och stimulerande fysiska miljöer är en grundförutsättning för att föreningar ska kunna bedriva och utveckla sin verksamhet samt för att medborgarna ska kunna vara fysiskt aktiva. För att underlätta för föreningar att nyttja anläggningar subventionerar kommunen kostnaden, främst för barn- och ungdomsverksamhet. Örebro kommun bör därför arbeta för att tillhandahålla ett grundutbud av goda miljöer för idrott och fysisk aktivitet.

⁹ SFS (2010:900)

¹⁰ Gunnarsson, Fredrik (2008)

Platserna där idrott och annan fysisk aktivitet bedrivs måste vara trygga och säkra. Vidare bör man ta hänsyn till en rad olika faktorer när man konstruerar de här platserna, bland annat tillgänglighet och om det på något sätt hindrar någon att på lika villkor delta i aktiviteter på anläggningen. Det är även viktigt att beakta de olika behov pojkar och flickor, kvinnor och män ställer på anläggningar och idrottsplatser så det erbjuds förutsättningar för ett bekvämt och glädjefyllt idrottande för alla.

Stora projekt som idrottshallar och andra områden, som planläggs för att bedriva idrott på, kräver ofta omfattande kostnader. Vidare är det i Örebro kommun inte nämnden med ansvar för idrotts- och föreningspolitik som tar beslut om byggnationer och utökande av större idrottsanläggningar. Ofta går besluten direkt till högre instans som i sällsynta fall ber fritidsnämnden och förvaltningen om råd. Det skapar problem när besluten flyttas längre från dem som både har expertkunskap och goda relationer till förenings- och idrottslivet. Det ökar risken att satsningar inte fyller behov eller krav som föreningar och idrottsliv ställer. Vidare riskerar det även att enbart föreningar med god ekonomi och förmåga att bedriva ett lobbyarbete mot beslutande politiker får igenom sina förslag.

För att kommunen ska få en trovärdig policy när det kommer till hur man planerar och undersöker behovet att framtida idrottsanläggningar måste detta förändras. Liberalerna vill förhindra att den som skriker högst eller orkar tjata längst får igenom sina förslag. Samhällsplaneringen, med anläggningar för att utöva idrott och fysisk aktivitet, är till för medborgarna som helhet, inte enbart för den förening som för tillfället har behov.

Örebro kommun växer i rekordfart. Det är viktigt att det byggs idrottsanläggningar i takt med bostadsbyggandet och befolkningsutvecklingen.

En av RF:s värdegrunder är allas rätt att vara med¹¹. För att verkligen ge alla samma chans att vara med måste vi utgå från alla olika behov kommunens medborgare har. Anläggningar bör därför inte stänga ute vissa personer. Självklart kommer inte alla kunna använda alla ytor på samma sätt, men desto större anledning att skapa alternativa ytor som tillsammans kan fylla alla medborgares behov. Det gäller såväl ytan som aktiviteten ska utövas på likväl som tillhörande lokaler och faciliteter som är tänkta att användas i samband med aktivitetsytan.

Idrottsmiljöer och anläggningar behöver inte enbart vara av hög kvalitet för att locka till användning, utan närhet och tillgänglighet är minst lika viktigt. Det är också viktigt att säkerställa att det finns idrottsytor, både för spontanidrott och organiserad verksamhet i nära anslutning till bostadsområden¹². Större anläggningar är svårare att passa in i redan bebyggda områden. Där är det viktigt att anlägga mindre idrottsytor och hallar för att säkerställa att alla bostadsområden har tillgång till idrottsytor i sitt närområde.

¹¹ Riksidrottsförbundet (2017)

¹² Blomdahl, Ulf, Elofsson, Stig & Åkesson, Magnus (2012)

Spontanidrott

Vid planering av anläggningar och investeringar för idrott och fysisk aktivitet är det i många fall redan aktiva organisationer och föreningar som påverkar slutresultatet. Det gör att de miljöer som skapas i första hand blir anpassade för de redan aktiva.

I en rapport från Stockholms universitet¹³ har man frågat de som är inaktiva, det vill säga de som inte är föreningsaktiva eller med kontinuitet utövar någon fysisk aktivitet, vad de önskar. Det som dessa personer efterfrågar är i mycket hög grad spontanidrottsytor. Enbart 15% av de inaktiva anser att det behövs fler sporthallar eller fotbollsplaner.

Troligen skiljer sig inte inaktiva Stockholmare så mycket från inaktiva Örebroare. Med den här kunskapen behöver kommunen därför arbeta med utveckling av fritidsområden för spontanidrott. Genom att erbjuda det som människor vill ha blir fler aktiva och kommer i rörelse.

Vad icke aktiva medborgare efterfrågar		%
1	Friluftsområde	34
2	Simhall/äventyrsbad	28
3	Utomhusbad	27
4	Motionsspår/skidspår	24
5	Sporthall för bollsporter	15
6	Fotbollsplan	15
7	Lokal för yoga, meditation, Qi Gong	12

Idrott på landsbygden

Föreningslivet på landsbygden fyller en social funktion som en träffpunkt där man träffas och utbyter tankar. Idrottsrörelsen är en del av denna funktion där man mer aktivt ägnar sig åt ett gemensamt intresse.

Utbudet av föreningar skiftar mellan olika orter, mycket beroende på initiativtagarnas intresse. Dock finns fotboll på de flesta orter, bollek för de yngre och fotboll för de lite äldre. Bor man på fel ort finns risken att inte så många med samma intresse finns i ens närhet och det blir det svårt att bilda lag att spela med.

På många orter finns föreningar för hästintresserade. På orter som Tysslinge finns speciella ridleder i anslutning till hästgårdar. Några orter kan ståta med föreningar för längdskidor, några har föreningar för skyttar medan andra har gymnastikföreningar.

Gemensamt för alla dessa föreningar är att de bygger på ideellt engagemang och mycket eget arbete för att sköta sina egenägda anläggningar. Har man ungdomar med i verksamheten finns möjligheten att få kommunalt bidrag, övriga ekonomiska bidrag kommer ofta från lokala sponsorer och medlemmar.

En realitet för landsbygden är att om man vill spela ishockey, simma eller utöva någon idrott som kräver speciella hallar så måste man åka in till staden. Då får föräldrar ställa upp med skjuts om inte den kollektiva trafiken finns på plats.

Är man en person med speciella behov är hindren ofta än högre för att kunna utöva sitt intresse.

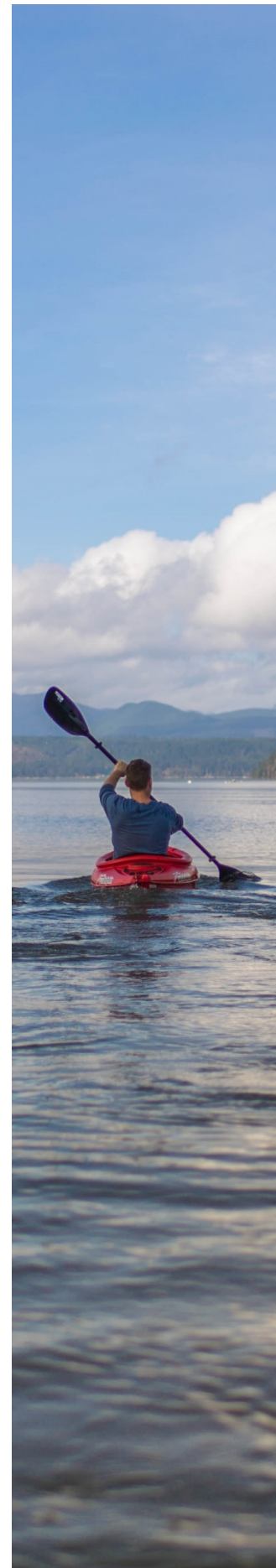
¹³ Ulf Blomdahl, Stig Elofsson och Jari Öhman (2008)

Det är lätt att man glömmer bort landsbygden när man samhällsplanerar för idrott. Men vi måste se till ingen medborgares valfrihet begränsas av tillgängligheten till att utöva idrott. Boende på landsbygden har såklart vissa fördelar vad gäller fritidsliv med möjligheter att aktivera sig i många närliggande grönområden. Men det betyder inte att alla som bor på landsbygden enbart efterfrågar motionsspår och andra liknande aktiviteter som gör sig bra i naturrika grönområden. Medborgarna på landsbygden efterfrågar även möjligheten till idrott inomhus, på samma sätt som de som bor i städer har tillgång till det. Därför måste landsbygden erbjuda en lika bred bas av fysisk aktivitet som städer gör, men i en grad anpassad för sina förutsättningar.

En trend på landsbygden när det gäller idrottsanläggningar har varit att man börjar konstruera och bygga anläggningar som är lämpade för flera olika sorters idrotter. Anläggningar som ger möjligheter för flera olika idrotter skapar bättre förutsättningar för att nå ut och stärka fler medborgares olika idrottsintressen. Det stärker även möjligheten till att samordna fler idrotter på samma plats, vilket öppnar för idrottare att pröva på men också samverka mellan olika idrotter.

Idrottsföreningar på landsbygden har en stor möjlighet att vara en drivande kraft för utvecklingen i samhället den verkar i. Det är viktigt att drivande krafter på landsbygden blir sedda och får det stöd de efterfrågar, om vi vill ha en levande landsbygd. Förenings- och idrottslivet stärker den sociala tillhörigheten och känslan av samhörighet. På landsbygden kan detta vara viktigare än i staden då boendetätheten är mindre, vilket ökar den fysiska distansen medborgare har till varandra. Dessa sociala strukturer, som är viktiga för samhället, är något som pekas ut som en avgörande del av ett samhälles attraktionskraft¹⁴. Idrotten på landsbygden bidrar därför till en mer attraktiv landsbygd som skapar förutsättningar för god livskvalitet och social integration mellan alla som bor i dessa mindre orter och samhällen. Man får inte glömma bort att idrottsföreningar kan användas som ett verktyg för en levande landsbygd och vara en stöttepelare, och ofta grundorganisation, för många aktiviteter så som valborgsfirande eller andra aktiviteter. Idrotten blir därför, och ska ses på som, ett stärkande kit mellan medborgare och organisationer som verkar i samhället.

¹⁴ Tillväxtanalys (2011)

Liberalernas övergripande förbättringar för målområde – tillgängliga anläggningar och miljöer

- Beslut gällande idrott och fritidsliv ska fattas utifrån den expertkunskap som finns inom fritidsförvaltningen.
- Utvecklingen av anläggningar för fysisk aktivitet måste utgå från alla medborgares intressen och behov.
- För byggandet av större anläggningar krävs det samarbete med näringslivet och med privata aktörer för att säkerställa finansiering och lönsamhet.
- Skapa bättre dialog mellan kommun och idrottsrörelse när ett lag som avancerar upp i en högre division får andra krav på anläggningen de använder.
- Utöka ytor för idrottande. Liberalerna vill bygga fler 40x20-metershallar, i första hand för barn och ungdomsidrott.
- För att kunna hantera framtidens idrott-, motions- och rekreationsanläggningar måste nya samverkans- och driftformer mellan kommun, näringsliv och föreningar prövas.
- Förbättra kunskapen om hur anläggningar och miljöer för spontanidrott nyttjas av flickor respektive pojkar och hur nyttjandegraden kan ökas.
- Tillhandahålla planlagd mark, som tillgodoser behovet för idrotten.
- Skapa en samsyn var i kommunen olika idrotter kan och ska bedrivas.
- Öka antalet kvalitativa näridrottsplatser i bostadsområdena.
- Öka intäkter till idrotten genom att sälja namnrättigheter för idrottshuset och andra anläggningar till näringslivet.
- Utöka möjligheterna att spola is på vintern.

En god barn- och ungdomsidrott

Barn och ungdomsperspektiv på idrott

I Riksidrottsförbundets “Anvisningar för barn- och ungdomsidrott” definieras barn som aktiva till och med 12 års ålder och ungdomar 13-20 år¹⁵.

Barnidrotten ska vara utformad på ett sådant sätt att det uppmanar till lek och möjlighet att utforska olika typer av idrotter. Tävlings är och kommer alltid vara en del av leken, men det är viktigt att inse att tävlingar måste ske på barnens villkor och uppmuntra till ett vidare engagemang inom idrotten som helhet.

För barn kan det kännas tryggt att bedriva sin idrott i närområdet. Allt som kan underlätta för barn att idrotta är värt att säkerställa. Idrotten är så mycket mer för barn än bara sport. Det är något som kan hjälpa barnen att skaffa sig en förståelse för kamratskap och hur man beter sig mot sina medmänniskor, både på men även utanför planen.

Enligt “Idrotten vill”¹⁶ är tonåren en omvälvande tid, såväl fysiskt som psykiskt och socialt. På grund av detta får vi inte glömma bort att ta hänsyn till att ungdomar mognar och utvecklas i mycket varierande grad under den här perioden. I resan från barn till ungdom blir könsskillnaderna generellt större och pojkar och flickors villkor kan förändras. Detta gör att ledare och tränare måste vara medvetna om hur svår den här delen av många ungdomars liv är och se individen i varje enskilt fall och i varje lag. Mobbning, psykisk ohälsa och andra negativa påverkansfaktorer är inte något som är uppenbart i alla fall, men det betyder inte att det inte finns, och det är viktigt att komma ihåg.

Lek och glädje

Det ska vara roligt att idrotta. För barn är detta extra viktigt och idrotten bör förknippas med något trevligt och roligt, annars är risken att barn och unga inte fortsätter idrotta som vuxna. Inom tävlingsidrott finns det alltid en vinnare och en förlorare. För barn och unga kan detta vara ett problem och vi måste se till att tävlingsmomentet inom idrotten inte blir det huvudsakliga fokuset för yngre idrottsutövare. Allt handlar om vad man väljer att betona som det viktiga inom idrotten. Här har alla som är verksamma inom barnidrotten ett ansvar att se till att barn inte får en dålig bild av idrotten.

Vilka problem kan då finnas inom barnidrotten? Från den enskilda föreningens håll behöver man öka kunskapen om barns idrottande hos tränare. Förebygga toppning i unga åldrar men även försöka arbeta för att vinsten inte är det viktigaste, utan att det primära målet är ha kul under en match. Men det är inte bara tränarna som bär detta ansvar. Inom barnidrotten har föräldrarna en stor medverkan i de aktiviteter som barnen utför. Det betyder att föräldrar även behöver vara medvetna om hur vi vill och ska arbeta för en god barnidrott. Föräldrar ska bete sig som goda förebilder under matcher och inte lägga press på sina barn att prestera utöver deras egna mål. Det kan vara svårt för en förening att arbeta med föräldrar då föreningen själva ofta utför aktiviteterna på ideell basis. Därför behöver kommunen stötta i utbildningen och ta

¹⁵ Riksidrottsförbundet (2014)

¹⁶ Riksidrottsförbundet (2009)

ansvar. Idrottande barn ska inte utsättas för beteenden som kan ge motvillighet till idrottande eller leda till en osund inställning till hur idrott ska bedrivas.

För barn kan det vara svårt att veta, eller hitta rätt till den sport eller aktivitet som passar bäst. Det kan även vara så att man fastnar i en idrott som man inte är särskilt engagerad i, vilket gör att det övergripande engagemanget

för fysisk aktivitet blir lidande. För att ge alla barn samma möjlighet att hitta rätt i idrottslivet vill vi i Liberalerna se att föreningar inleder samarbeten sinsemellan, för att skapa möjlighet till medlemsutbyten. Det finns inget som garanterar att ett barn blir ”bäst” på en idrott genom att enbart träna en specifik idrott. Tvärtom så visar forskare som Carlsson¹⁷ samt Peterson¹⁸ att en mer allsidig träning är att föredra. Barn utvecklas oftast bättre med en allsidig träning för att senare uppnå sin fulla potential. Det här betyder att tidig specialisering är onödigt och ofta missriktat om syftet är att få fler duktiga idrottare i vuxen ålder. Istället bör barn få möjlighet till många olika idrotter. Det är enbart när något är riktigt kul som man kommer lägga ner den tid som behövs för att bli riktigt bra.

Trygghet

Idrotten ska vara en trygg verksamhet fri från hot och våld. Nolltolerans för hot och våld ska genomsyra all idrott som bedrivs i Örebro kommun. Att vara trygg innebär även att man ska slippa bli utsatt för psykiskt våld som mobbning. Idrottsmiljöer för barn och unga ska även vara fri från alkohol, tobak och andra droger.

Våld utanför plan i form av huliganism måste bekämpas av så väl föreningarna som idrottslivet i kommunen. De som är aktiva inom det organiserade idrottsvåldet har oftast lockats in i den verksamheten i ungdomen. Fotbollsklubbarna i Örebro berättar att de som är involverade i den här typen av aktiviteter ofta är ungdomar som även har glidit in på annan kriminell verksamhet. Det är inte föreningarnas eget ansvar att se till att arbete med ungdomar som är verksamma inom idrottsvåldet, utan kommunen har ett övergripande ansvar för att se till att våra barn och ungdomar växer upp i en trygg miljö där våld inte är ett inslag i vardagen. Vi vill att alla barn ska ha en sund livsstil med god fysiskt och psykisk hälsa. Om man ser till forskare som Kaufman¹⁹ finns det ett samband mellan att utsätta andra för våld och viljan att utsätta sig själv och sin kropp för skada, vilket kan ses som ett osunt självskadebeteende. Föreningslivet har en viktig uppgift att informera om dessa problem när individer råkar illa ut. Kommunen behöver samarbete med föreningslivet skapa kanaler där ett informationsutbyte kan förekomma för att tillsammans arbeta mot huliganism och andra former av idrottsvåld.

Som förälder lämnar man över sitt barn till en verksamhet inom idrotten där man ibland har liten insyn vad som föregår under och efter träning. Vi litar på att föreningar med tränare och

¹⁷ Carlsson, Elisabeth (1991)

¹⁸ Peterson, Tomas (2008)

¹⁹ Kaufman, Micheal (1987)

andra vuxna tar hand om våra barn på ett bra sätt så att alla är trygga och trivs. Men det finns exempel där vuxna inom idrottsrörelsen har brustit i sitt ansvar och inte sett till barnets bästa. All verksamhet i Sverige ska vila på FNs barnkonvention²⁰ där barns rättigheter ska tas på allvar. Unga flickor och pojkar har inte samma perspektiv av vad som bör och inte bör förekomma inom idrottsverksamheten, eller vad som är normalt beteende av en tränare eller annan ansvarig vuxen. Alla former av utnyttjande av barn är avskryvbara, men speciellt när någon utnyttjar ett barn som är i beroendeställning. Det måste finnas kanaler och ansvariga för att arbeta med hur man upptäcker problem av det här slaget. Men lika viktigt är att utbilda ledare och skapa rutiner för att hantera misstankar och hur man bemöter problematiken innan det är försent. När det som inte får hända har hänt måste kommunen ta krafttag mot den ansvariga personen och föreningen som personen verkar inom. Samtidigt får man absolut inte glömma bort barnet som har farit illa och tagit skada.

Liberalernas övergripande förbättringar för målområde – En god barn och ungdomsidrott

- Tillsammans med ÖLIF och SISU Idrottsutbildarna satsa på att utbilda föreningar och ledare så att fler barn fortsätter idrotta även efter tonåren.
- Utred möjligheten till ett särskilt stöd till föreningar som bedriver breddinriktad idrottsverksamhet för unga 13-20 år.
- Höj ledarkompetensen genom att skapa ett årligt utbildningsprogram för föreningar tillsammans med SISU idrottsutbildarna och Örebro kommun.
- Ge ytterligare ekonomiskt stöd till de föreningar som vill arbeta för en god barnidrott genom projekt eller utbildning.
- Alla äldre ungdomar som har talang och ambition att göra en seriös elitsatsning ska ges möjlighet att göra detta under socialt trygga former.
- Övergången mellan barn-och ungdomsidrotten ska ske successivt och hänsyn ska tas till individernas olika behov, förutsättningar och utvecklingstakt.
- Kommunen behöver skapa kanaler för informationsutbyte med föreningslivet och idrotten om barn och ungdomar som riskerar att skada sig själv eller andra.

²⁰ Barnkonventionen: FN:s konvention om barnets rättigheter. (2009).

Elitidrott och kommersiell idrott

Elitidrott

Av den totala mängd idrott som utövas är elitidrotten en mycket liten del, men trots detta är det denna lilla del som får mest medial uppmärksamhet och som ofta får representera idrotten i stort. Att bedriva elitidrott är kostsamt och för många idrotter är det omöjligt att bära denna kostnad själv. Det betyder dock inte att kommunen ska stå för hela det behov som idrotten har. Idrottsverksamheten måste själv se till att hålla ekonomiskt under överskådlig tid. Kommunen ska självfallet vara med i planeringen och byggandet av anläggningar samt miljöer som möjliggör elitidrott men idrotten kan inte lägga allt ansvar på kommunen.

När ett intresse för en sport väcks hos någon har det ofta till stor del att göra med att personen i fråga upplever idrotten på en hög nivå genom att se erfarna och förstklassiga atleter utöva sporten. Genom att se sina förebilder och idoler inom den idrott man själv utövar inspireras och motiveras man till att kämpa hårdare och prestera likt dem på elitnivå. Det är därför viktigt att, trots den bild som Riksidrottsförbundet²¹ för fram om att gå från triangel till rektangel där breddidrott ska ta större plats, inte glömma bort den elitnivå som krävs för att hålla en nivå som kan konkurrera med andra internationella idrottsutövare. Om vi anser att idrott är viktigt för folkhälsan och att utövare av hög kaliber hjälper till att motivera och inspirera barn och unga att utöva sport måste vi se till att stödja dem som ligger på elitnivå så de kan fortsätta med sin idrott.

Det finns fler anledningar till att elitidrott är viktigt. Även om sporter som fotboll och hockey inte har några större problem med att orda ekonomi till sina spelare, så att de på heltid kan utöva sin sport och träna för att hålla god kvalitet, har inte alla idrotter samma förutsättningar. Om vi förutsätter att elitspelare inspirerar barn och unga till att utöva en sport måste vi arbeta för att ha elitspelare i ett så stort utbud av idrotter som möjligt, då det mest ekonomiskt starka idrotterna som fotboll och hockey inte passar alla människor. Vi måste ge alla samma förutsättningar och möjligheter att utöva sin sport på elitnivå för att säkerställa mångfalden inom idrottsvärlden.

Alla elitidrottare som uppnår en mycket hög kvalitet och nivå inom sin idrott bör få ett ekonomiskt stöd för att underlätta möjligheten till att fortsätta. Det är viktigt att ett sådant stöd är av ett generellt slag och inte vilar på en subjektiv grund. Därför ska riktlinjer och regler för vad som krävs för att erhålla ett elitidrottsstöd vara tydligt och transparent. Osäkerhet och orättvisa bedömningar ska inte vara möjligt och hela idrottslivet i Örebro ska kunna förstå villkoren.

Kommunens stöd till elitidrotten

Offentlig sektor på alla nivåer, från stat till kommun, ger bidrag till föreningar för att vi ska kunna ha en levande ungdom och barnidrott. Det betyder att de bidrag som delas ut måste säkerställas att de verkligen går till den verksamhet som de är ämnade till. För att säkerställa att allt går rätt till och inte låta enstaka oseriösa aktörerna få bidrag måste det ske granskningar av de bidrag som delas ut. Inte för att misstänkliggöra föreningarna utan för att säkerställa att allt går rätt till.

²¹ Riksidrottsförbundet (2015)

Det är viktigt att man skiljer på olika ekonomiska stöd till elitidrotten från kommunen, från det basstöd som idrottsrörelsen får i form av lokalt aktivitetsstöd till elitidrottsstöd.

Marknadsföring genom idrotten

Att sponsra idrott ska och bör alltid ske inom ramen för ett marknadsföringsarbete. Det innebär att sponsring inte ska ses som ett stöd till föreningen i första hand utan som ett sätt att marknadsföra sig för sponsorn. För Örebro kommun ska sponsring av idrotten ses som ett alternativ i uppdraget att marknadsföra Örebro kommun. Därför måste sponsring av idrott ses på samma sätt som all annan marknadsföring av kommunen. Om det visar sig, genom marknadsmässiga analyser, att en idrott inte är ett bra sätt att uppmärksamma kommunen på ska den idrotten inte få någon sponsring. Sponsring kan inte fungera som ett alternativt bidrag utan kommunen måste använda sponsring på samma marknadsmässiga grunder likt andra företagare som vill skapa uppmärksamhet för sitt varumärke. Vissa idrotter kan ha mycket mer exponering, vilket medför ett större utslag i marknadsföring av kommunen än vad andra idrotter gör, och det är så det ska vara. Bidrag, stöd och marknadsföring är olika saker och det är viktigt att man skiljer på dem och att man får en transparent och öppen process i hur kommunen väljer att ge medel till idrotten.

Stöd till individen

Idrott kan vara mer än fysiskt krävande. Det är väldigt få idrottare som har lyxen att få betalt för sitt utövande under sin aktiva tid. Det är ännu färre som genom sitt idrottsengagemang får en karriär inom idrottslivet. Därför kan många idrottare få problem, dels under sin karriär, men även efter, med ekonomin. Med insikten om att idrott inte är något de flesta kan försörja sig på hela livet är det viktigt att säkerställa att dessa idrottare ges möjligheten till alternativ i karriärväg efter sin idrottskarriär. Det här går att göra på flera sätt. Vi i Liberalerna är starka förespråkare för utbildning och det är något vi ser som en del av lösningen även på detta. Om man parallellt med sitt idrottande ges möjligheten till individanpassade högskolestudier kan man efter sin karriär falla tillbaka på en gedigen utbildning och inleda en ny karriär. Högre utbildning är dock inte något som intresserar alla. Därför måste vi även möjliggöra att idrottare får tillgång till andra sysselsättningar parallellt med sitt idrottande för att ge dem värdefull arbetslivserfarenhet och ett steg in på arbetsmarknaden. Om vi inte gör detta finns det en risk att dessa personer hamnar i ett utanförskap efter sin idrotts tid.

Likt andra delar av samhället ska det löna sig att vara duktig och prestera på en hög nivå. Det gäller även elitidrotten. I Liberalerna anser vi att enskilda idrottare som lägger ned mycket tid och presterar på en hög nivå inom sin idrott ska ges möjlighet att belönas i form av stipendier. Detta kan underlätta för många i valet mellan att satsa mer på idrotten eller skaffa sig en annan sysselsättning för att kunna försörja sig. Liberalerna anser att idrottare i så stor utsträckning som möjligt ska kunna försörja sig på sitt utövande. Därför behöver kommunen finnas som stöd för att underlätta livssituationen för många lovande atleter och idrottsmännskor.

Örebro Elitidrottscentrum

Idrottsforskarna Fahlén och Sjöblom²² har som en del i en stor utredning om svenska elitidrottens villkor beskrivit att ett stort problem inom elitidrotten är resursbristen på personal och stöd till elitidrotten. Vad utredningen lyfter är inte att föreningar behöver mer resurser i form av pengar, utan istället mer stöd att kunna ha ett "Team bakom teamet". Med det menar många idrottsorganisationer att de vill ha möjlighet för sina ordinarie personella resurser få stöd av andra i pressade situationer eller i områden där de själva saknar expertkunskap.

Att många föreningar skulle vilja ha en heltidsanställd för att jobba med seniorlaget är en önskan från många, men vad Fahlén och Sjöblom lyfter är att det ofta inte finns ett reellt behov för detta, då idrottsvärlden arbetar med många toppar och dalar i arbetsbelastning under ett verksamhetsår. Det innebär att en heltidsanställd i många fall inte skulle kunna nyttjas på ett resurssmart sätt för den enskilda föreningen.

Trots detta vill Liberalerna i Örebro kommun ge mer personella resurser till elitidrotten i Örebro kommun för att säkerställa att stödet till elitidrotten i Örebro blir så effektivt som möjligt. Vi vill att Örebro kommun tar initiativ till, att tillsammans med idrottsrörelsen, Region Örebro, näringslivet och Örebro universitet, skapa ett *Örebro Idrotts- och Elitidrottscentrum*.

ÖIEC skall erbjuda föreningar, tränare och aktiva spännande mötesplatser, testverksamhet och

²² Josef Fahlén och Paul Sjöblom (2011)

stödfunktioner samt utbildningar och aktiviteter. Denna verksamhetsdel ska ha en särskild kvalitetsstämpel. Målet för ÖIEC är att också kunna fokusera på elitidrotten på ett nytt sätt så att Örebro kommun kan vara med att bidra till att elitidrotten får det stöd man behöver.

Idrottsevenemang

En stor del av idrottsvärlden är tävlingar och arrangemang som attraherar publik. Den publik som närvarar vid dessa evenemang är i många fall invånare i Örebro, men även inresta, för att se på eller delta i evenemanget.

Det är viktigt att Örebro kommun och Örebrokompaniet arbetar aktivt för att få stora idrottsevenemang till kommunen. Men det är även av stor vikt att stötta de elitidrottsföreningar och elitaktiva som finns i kommunen idag och som arrangerar stora publika evenemang. Dessa evenemang får ofta stort medialt genomslag och verksamheten bidrar till stark lokal identitet. Stora publika elitidrottsevenemang, men även turneringar och cuper inom ungdomsidrotten samt motionslopp kan ge intäkter till näringslivet, handeln och besöksnäringen och ge ett mervärde för kommunen och dess invånare.

För att nå ut med information om att tävlingar och idrottsevenemang arrangeras behöver kommunen se över de möjligheter som finns och ta bort de hinder marknadsföring av idrotten har. Bland annat bör de restriktioner Örebro kommun har i sitt skyltprogram ses över. De kan hindra idrotten från att annonsera, genom skyltar och direktmarknadsföring. Idrotten bör inte ses på samma sätt inom marknadsföringen som när företag annonserar. Idrotten bedriver ofta en säsongs baserad verksamhet som inte ligger hela året och har därför behov att under vissa perioder kunna annonsera väldigt mycket. I Örebro ska alla veta när det sker ett idrottsligt arrangemang även om man inte är intresserade av den specifika idrotten.

Liberalernas övergripande förbättringar för målområde

Elitidrott och kommersiell idrott

- Anordna Idrotts- och Elitidrottscentrum i Örebro och ett samarbetsorgan för elitidrotten med representanter från ÖLIF, region Örebro, Örebro universitet, Örebro kommun, Riksidrottsgymnasiet och näringslivet
- Föra dialog med de som bedriver elitidrottsverksamhet om framtida anläggningsbehov.
- Örebro kommun och Örebrokompaniet ska i samarbete med SISU Idrottsutbildarna erbjuda utbildning till idrottsrörelsen som syftar till att skapa bättre förutsättningar till evenemang och arrangemang.
- Arbeta offensivt tillsammans med Örebrokompaniet, idrottsrörelsen och andra aktörer för att få stora och attraktiva idrottsevenemang till Örebro.
- Örebro skall vara en attraktiv stad för idrotts- och motionsevenemang.
- Utöka möjligheterna för att kombinera studier med elitidrott, så kallade dubbla karriärer, på universitetet.
- Möjliggöra en bra kombination av skolgång och idrottsutövande genom profilklasser i grundskolan och idrottsgymnasier.
- Ta fram tydliga riktlinjer för vad som räknas som elitidrott.
- Ta fram en evenemangsstrategi för idrotten.
- Införa elitidrottsstipendium.
- Stödet till elitidrotten i Örebro kommun ska vara differentierat och utgå ifrån den aktuella idrottens behov och möjligheter.

Samverkan mellan idrotten, kommunen och andra organisationer

Det finns stora möjligheter för idrotten att samverka med olika organisationer. För att utöka mängden av samverkanspartners måste vi vara nytänkande, till exempel²³ som Eslöv i Skåne. Där tog kommunen hjälp av SISU och kontaktade bostadsföreningar för att ordna en inbjudande miljö för aktivitet och gemenskap i bostadsområdena. Genom att SISU anordnade promenadgrupper och annan motion i närområdet uppmärksammades invånarna på vilka brister, möjligheter och vilka förändringar de själva ville se. Bostadsföreningarna fick senare i samarbete med kommunen planera nya gångstråk, motionsspår och andra aktivitetsplatser för att göra bostadsområdet till en så bra plats som möjligt.

Det här är ett bra exempel på hur kommunen inte bara kan, utan bör arbeta med olika organisationer för medborgarnas bästa. Samhällsplaneringen är till för medborgarna. Därför är det klokt om kommunen i nära samarbete med berörda parter diskuterar och planerar hur området ska utvecklas, för en bättre miljö till alla.

Medborgardialog

Att ha rätt att säga vad man tycker om de förslag och idéer kommunen lägger fram som förändringar i stadsplaneringen bör vara en självklarhet. Det finns inget som skapar misstro som att fatta beslut över folks huvuden. När kommunen inte informerar i tillräckligt stor utsträckning vad som planeras eller ger små möjligheter att ändra planerna skapar det osämja bland medborgarna emot kommunen och ansvariga politiker. Kommunen ska verka för dess invånare och behöver ge tillfälle och möjlighet att påverka.

I idrottsvärlden är det här viktigare än någonsin. Vilka arenor som ska byggas, var de ska byggas eller på vilket sätt är frågor som berör alla medborgare i någon mån. Därför bör kommunen hålla medborgardialoger då det planeras större förändringar i samhällsbilden eller i kommunens idrottsvärld. I många fall blir berörda organisationer och idrottsklubbar tillfrågade, men alltför sällan lyssnar man till medborgare som saknar plattform eller organisation att luta sig mot. Även om det är idrottsvärlden som ska använda en arena eller annan idrottsanläggning är det medborgarna i kommunen som ska leva med den.

Det här är inte bara en trovärdighetsfråga för idrottsvärlden utan även för hela den kommunala verksamheten.

²³ Sveriges kommuner och landsting (2008)

Idrottens ingångar till kommunen

För att idrotten som helhet ska få så bra förutsättningar som möjligt behöver kommunen skapa forum och mötesplatser för att säkerställa att alla idrotter ges samma möjligheter, utifrån deras behov. Det får inte bli så att kommunen enbart svarar till de som ständigt söker sig till förvaltningen och kommer med krav. Tvärtom måste kommunen ta ett aktivt ansvar för att säkerställa ett brett utbud av idrottsliv i kommunen. Idrottens storlek har för den individuella utövaren liten betydelse i det mervärde den enskilde får av att engagera sig. Därför är det fel att enbart de stora idrotterna, eller de med rätt kompetens att ska ha ingångar till kommunens förvaltning. Det kan även vara så att föreningar som verkar inom samma idrott kan behandlas olika av kommunen. Därför är det viktigt att låta specialidrottsförbunden vara en del i utvecklingsarbetet med idrottslivet i Örebro kommun. Specialidrottsförbunden ser oftast till idrotten, och sin idrott, i helhet oberoende av de olika föreningarna som är ansluta till dem. Ett samarbetsforum mellan kommunen och specialidrottsförbunden samt Örebro läns idrottsförbund skulle vara att föredra framför ett forum med enskilda föreningar. Det är däremot inget fel att ha mötesplatser och forum för enskilda föreningar och kommunen, men man bör iaktta att enskilda föreningar har ett starkare egenintresse än vad specialidrottsförbunden har. Som beskrivs i *Idrotten vill²⁴* har en stor del av den svenska idrotten vilat på en grund av samarbete och förankring bland alla olika instanser som hanterar idrott, från den enskilda föreningen till så väl Riksidrottsförbunden som universitetet som forskar på idrott. Det är viktigt att behålla och vårda det samarbete om vi vill fortsätta ha en stark idrottsrörelse i Sverige där vi stärker alla aktörer - inte bara vissa.

Liberalernas övergripande förbättringar för målområde – Samverkan mellan idrotten, kommunen och andra organisationer

- Större byggnationer ska föregås av en eller flera medborgardialoger.
- Kommunen ska hitta ett systematiskt arbetssätt för dialog med idrottsföreningarna.
- Kommunen skall aktivt arbeta för likabehandling av föreningar inom samma idrott.
- Arbeta aktivt med föreningslivet för att säkerställa ett brett utbud av olika idrotter.
- Samarbeta med mer med universitetet och basera förhållningssättet till idrottslivet på aktuell forskning.

²⁴ Riksidrottsförbundet (2009)

Referenser

- Barnkonventionen: *FN:s konvention om barnets rättigheter*. (2009). Stockholm: UNICEF Sverige
- Blomdahl, Ulf, Elofsson, Stig & Åkesson, Magnus (2012). *Spontanidrott för vilka?: en studie av kön och nyttjande av planlagda utomhusytor för spontanidrott under sommarhalvåret*. Stockholm: Stockholms stad - Idrottsförvaltningen, Forskningsenheten
- Carlsson Elisabeth (1991). *Ledarhandledning: barn- och ungdomsverksamheten*. [Ny uppl.] Stockholm: Friluftsförbundet
- Darj, Frida, Piehl, Mathilda & Hjelte, Fia (2013). *Hbtq och idrott: ungdomars erfarenheter och villkor inom svensk idrott*. Stockholm: Riksidrottsförbundet
- Olsen, Peter (2013). *Framtidens idrottsförening: vansinnigt viktiga vägval*. 1. uppl. Stockholm: SISU idrottsböcker
- Gunnarsson, Fredrik (red.) (2008). *Idrott i planering - idrott för utveckling: en antologi om idrott och fysisk aktivitet i samhällsplaneringen*. Stockholm: Sveriges kommuner och landsting
- Hellqvist, Björn (2004). *Social ekonomi i Värmland: en utvärdering av dess betydelse för välfärd, tillväxt och social sammanhållning under åren 2000 - 2003*. Karlstad: Utrednings- och strategisekretariatet, Länsstyr. Värmland
- Idrottens strategi 2025 <http://www.strategi2025.se/>
- Josef Fahlén och Paul Sjöblom (2011) *Elitidrott i skilda världar – Den svenska elitidrottens existensvillkor*. I: Dartsch, Christine & Pihlblad, Johan (red.) (2012). *För framtidens segrar: en analys av det svenska elitidrottsystemet*. Stockholm: Centrum för idrottsforskning
- Kaufman, Michael (red.) (1987). *Beyond patriarchy: essays by men on pleasure, power, and change*. Toronto: Oxford University Press
- Lars Allert (2010) *Idrott för äldre!?* <http://riksidrottensvanner.se/artiklardebatt/idrott-for-aldre/>
- Peterson, Tomas (2008) *Den svenska idrottsstödsutredningen. En kort sammanfattning*. Idrottsforum.org
- RFSL (2013) Powerplaykampanjen. <https://www.rfsl.se/verksamhet/avslutade-projekt-och-kampanjer/powerplaykampanjen/>
- Riksidrottsförbundet (2009) *Idrotten vill - Idrottsrörelsens idéprogram*. Tryck: Andrén Holm, Stockholm 2009
- Riksidrottsförbundet (2014) *Anvisningar för barn- och ungdomsidrott*.
- Riksidrottsförbundet (2015) *RS förslag: Strategi för Svensk idrotts framtid*.
- Riksidrottsförbundet (2017) *Ingen idrott utan yta*. <http://www.rf.se/anlaggningar>
- SFS (2010:900) 4 kap. *Reglering med detaljplan och områdesbestämmelser*. Regeringskansliet
- Sveriges kommuner och landsting (2008) *Idrott i planeringen – Idrott för utveckling*
- Sveriges kommuner och landsting (2011) *Idrottspolitiskt positionspapper*. Serie: Positionspapper
- Tillväxtanalys (2011) *Statligt stöd till näringslivet 2010*. Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
- Trondman, Mats (2005). *Unga och föreningsidrotten: en studie om föreningsidrottens plats, betydelser och konsekvenser i ungas liv*. Stockholm: Ungdomsstyrelsen
- Ulf Blomdahl, Stig Elofsson och Jari Öhman (2008) *Vilka anläggningar/verksamheter tycker de fysiskt inaktiva vuxna att Stockholms stad ska satsa på under 2009-2013*. Stockholm: Stockholms stad - Idrottsförvaltningen, Forskningsenheten

Liberalerna